

перевезенні або внаслідок настання аварійної ситуації. Таким чином, проблему формально можливо розглянути як задачу управління страховими ризиками.

В результаті аналізу основних причин незбережених перевезень, що можуть виникнути з деякими групами небезпечних вантажів, встановлено, що

- Істотний вплив на схоронність вантажів має технічний стан рухомого складу та особисті характеристики вантажів.
- Найбільший відсоток розподілу розмірів збитків за видами небезпечних вантажів при незбережених перевезеннях припадає на перевезення нафтопродуктів (3 клас безпеки).
- Значний відсоток відповідальності за несхоронність вантажів та забезпечення безпеки пов'язаний з професійними обов'язками працівників та рівнем їх спеціальної підготовки.

Отже, пропозиції щодо розвитку систем безпеки перевезення небезпечних вантажів повинні розглядатися комплексно з урахуванням удосконалення нормативно-правового забезпечення та організаційно-технологічного аспекту діяльності причетних структур.

[1] Ломотько, Д.В. Підвищення рівня схоронності вантажів, що перевозять по залізницях України [Текст]/ Д.В. Ломотько, М.М. Кузнецов, О.М. Пилипейко // Наука в транспортном измерении.–К.:ДНДЦ УЗ, 2006.–С.67.

[2] Про затвердження Статуту залізниць України: Постанова Кабінету Міністрів України від 06 квітня 1998 р. – №457 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>.

[3] Ломотько Д. В., Ковальов А. О., Ковальова О. В. Formation of fuzzy support system for decision-making on merchantability of rolling stock in its allocation [Електронний ресурс]// Eastern-European Journal of Enterprise Technologies.–2015. – Т. 6. – No.3(78). – С. 11-17. – Режим доступу: <http://dx.doi.org/10.15587/1729-4061.2015.54496>.

УДК 656.073.436

НАДЗВИЧАЙНІ ПОДІЇ ПРИ ПЕРЕВЕЗЕННІ НЕБЕЗПЕЧНИХ ВАНТАЖІВ ЗАЛІЗНИЧНИМ ТРАНСПОРТОМ В УКРАЇНІ

Ю.В. Буц

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця,

О.В. Крайнюк

Харківський національний автомобільно-дорожній університет,

В.В. Барбашин

Харківський національний університет міського господарства

імені О. М. Бекетова

До основних факторів ризику на залізничному транспорті відносяться перевезення великої кількості небезпечних вантажів до 3926 найменувань, які є потенційним джерелом виникнення надзвичайних ситуацій з великим числом потерпілих, значними матеріальними збитками, настанням несприятливих екологічних і санітарно-гігієнічних наслідків.

Кількість небезпечних подій при перевезенні безпосередньо залежить від обсягу перевезення вантажів залізницею, який у зв'язку з економічною і політичною ситуацією у 2013-2014 роках різко зменшився, проте в 2015 спостерігалось його суттєве зростання (рис. 1). Оскільки від загального обсягу перевезень вантажів залізничним транспортом близько 15 % становлять небезпечні вантажі (вибухонебезпечні, пожежонебезпечні, хімічні та інші речовини), то потенційна небезпека від перевезень таких вантажів дуже висока.

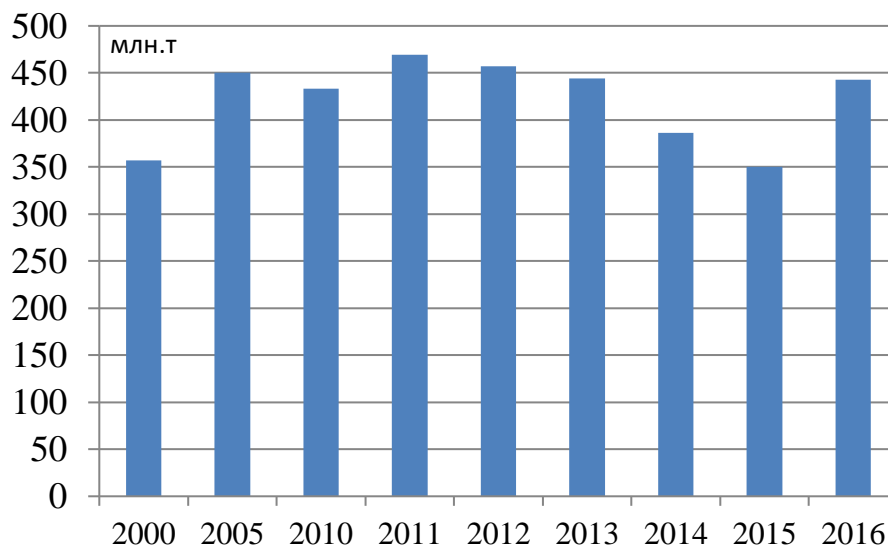

Рис. 1 – Перевезення вантажів залізницею, млн. т. (за даними [1, 2])

Незважаючи на численні заходи щодо підвищення безпеки перевезень проведений аналіз інцидентів з небезпечними вантажами виявив значні коливання показників кількості пригод з небезпечними вантажами на різних дорогах.

Аналізуючи надзвичайні події на Укрзалізниці за 2016 рік, слід відмітити, що найбільша кількість подій сталася на регіональній філії «Донецька залізниця» – 39%, Придніпровська залізниця – 22%, Одеська – 17%, по 11% на Львівській та південно-Західній залізниці (рис. 2).

За характером подій – більшість інцидентів пов'язано із сходом вагонів з колії (72%), витікання вантажу (бензину або дизельного пального) становить 11%, пожежа та відчеплення вагонів – по 6% та витікання вантажу (сірчана кислота) – 5%.

Якісне підвищення безпеки перевезень небезпечних вантажів (що обумовлено вимогами законів і конкурентного середовища) можливо при вдосконаленні елементів перевізного процесу: організаційно-технічного, технологічного, інформаційного, кадрового та т.д.

Причинами виникнення аварійних ситуацій є різні фактори: технічна несправність вагона, знос основних фондів, організаційні фактори при перевезенні вантажів, порушення правил безпеки, втручання сторонніх осіб під час перевезення тощо.

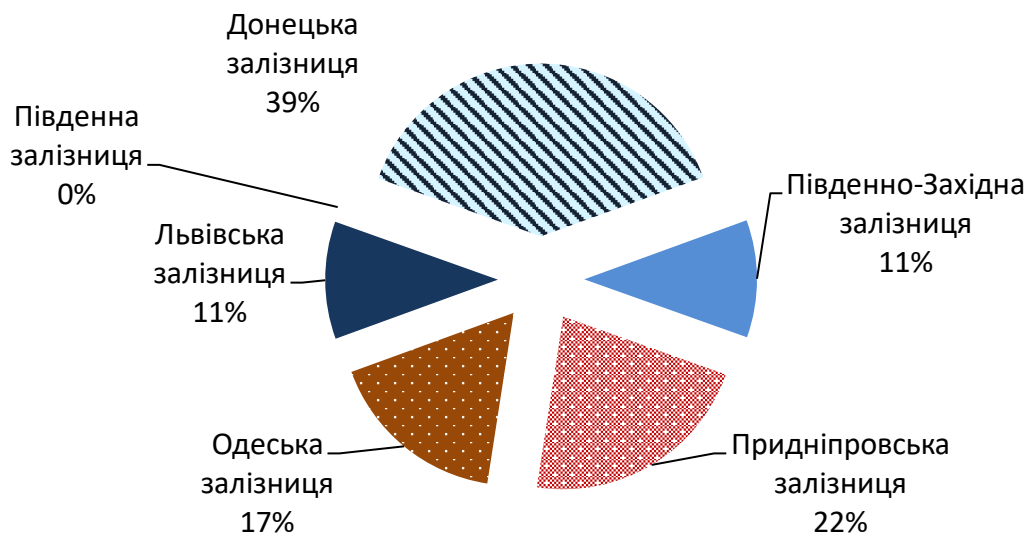

Рис. 2 – Інциденти з небезпечними вантажами за місцем події у 2016 році, % (складено за даними [3])

На основі аналізу причин транспортних подій під час перевезення небезпечних вантажів можна зробити висновок, що значна частка транспортних подій відбувається через несправності, але причинами виникнення інших транспортних подій є зневага правилами безпеки. Тому актуальним є питання вдосконалення технології перевезення небезпечних вантажів та оновлення парку вантажних вагонів та локомотивів.

[1] Дорожньо-транспортні пригоди, аварії та інциденти на залізничному транспорті. Державна служба України з безпеки на транспорті.– Офіційна сторінка.–Режим доступу: <http://dsbt.gov.ua>

[2] Статистичний щорічник. Державна служба статистики України, 2015.– 575 с.

[3] Статистичні дані про Українські залізниці. Міністерство інфраструктури України: Офіційний сайт.– Режим доступу: <https://mtu.gov.ua>

УДК 656.073.436

ЕКОЛОГІЧНЕ СУПРОВОДЖЕННЯ ПЕРЕВЕЗЕНЬ НЕБЕЗПЕЧНИХ ВАНТАЖІВ ЗАЛІЗНИЧНИМ ТРАНСПОРТОМ

А.М. Бойченко, Ю.В. Зеленько, Д.А. Янченко

*Дніпропетровський національний університет залізничного транспорту імені академіка
В. Лазаряна*

Розвиток транспорту і промисловості в усьому світі характеризується зростанням кількості і частки небезпечних технологій. Економічний розвиток України в цілому відповідає світовим тенденціям. На її території розташовано понад 500 потенційно небезпечних виробничих об'єктів, що здійснюють операції з небезпечними вантажами, при цьому, ступінь їх небезпеки зростає внаслідок порушення параметрів перевізного процесу, встановлених вимогами нормативно-технічної документації і регламентують безпеку руху та безпеку